

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

För kännedom

Kommunfullmäktiges presidium
Partiernas gruppledare

Övertorneå kommun

Kommunstyrelsen
Nämnderna

Styrelsens och nämndernas ansvarsutövande

Kommunfullmäktige beslutar om mål och riktlinjer för verksamheten samt fastställer nämndernas organisation och verksamhetsformer. Kommunstyrelsen skall leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över nämndernas och företagens verksamhet. Nämnderna skall inom sina områden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, riktlinjer och föreskrifter samt utöva tillräcklig internkontroll över verksamheten.

Utgångspunkten för revisorernas årliga ansvarsprövning är nämndernas och styrelsens ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom *aktiva* beslut. För att kunna göra den slutliga revisionella bedömningen fordras även ett ställningstagande till hur uppdraget fullgjorts och till resultatet i förhållande till fullmäktiges uppdrag.

Ansvarsutövande verksamhetsåret 2018

För 2018 års verksamhet har revisionen genomfört den årliga ansvarsutövande-granskningen med inriktning på om styrelsen och nämnderna vidtar tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera tilldelat uppdrag. Granskningen är översiktlig till sin karaktär och fokuserar på styrelsens och nämndernas styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi på ett övergripande plan. Granskningen har genomförts under perioden oktober-december 2018

Bedömning av ansvarsutövandet har skett dels utifrån en översiktlig protokoll- och dokumentationsgranskning med ett antal sk kontrollmoment, dels utifrån diskussion med respektive nämnd/styrelse. Vi har i diskussionerna även i viss utsträckning följt upp vidtagna åtgärder med anledning av de bedömningar och förslag vi lämnat vid tidigare genomförda granskningar.

Våra iakttagelser och bedömningar avseende styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2018 sammanfattas i föreliggande skrivelse. I granskningen, liksom vid upprättandet av denna skrivelse, har vi biträttats av sakkunniga från PwC.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

Resultat

Kommunstyrelsen

Vår sammantagna bedömning är att styrelsen, undantaget vad som avser kultur- och fritidsutskottet, till övervägande del bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt att den interna kontrollen till övervägande del har varit tillräcklig:

- Kommunstyrelsen har **till övervägande del** en tillräcklig styrning av sin verksamhet och den interna kontrollen är **till övervägande del** tillräcklig. Vidare har kommunstyrelsen **till övervägande del** vidtagit tillräckligt med åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.

Våra bedömningar baseras bl a på följande iakttagelser:

- Verksamhetsplan och internbudget motsvarande den av fullmäktige tilldelade ramen har antagits av styrelsen. Styrelsen har mätbara mål för styrelsens verksamhet och ekonomi.
- Av granskade protokoll framgår att det sker regelbunden rapportering och information avseende verksamhet och ekonomi, men det framgår sällan vad som behandlats vilket gör det svårt att avgöra huruvida rapporteringen kan anses heltäckande.
- I sammanhanget noterar vi att information/återrapportering från KoF-utskottet bör utvecklas.
- Delårsrapport och verksamhetsberättelse innehåller rapportering av måluppfyllelse och resultat. Uppföljning av effekter av beslut kan utvecklas.
- Styrelsen får regelbunden återrapportering av fattade delegationsbeslut.
- En internkontrollplan finns antagen vilken även innehåller instruktioner av rapportering. Återrapportering till styrelsen sker i enlighet med plan. Dokumenterad riskanalys som grund för den interna kontrollen saknas dock.
- Majoriteten av verksamhetsmålen bedöms vara på väg att uppfyllas/är uppfyllda för år 2018. Ett underskott om -200 tkr för ks prognostiseras för helåret enligt rapport per oktober.
- Styrelsen följer i allt väsentligt upp att beslutade åtgärder verkställs samt återrapporteras. Granskningen visar dock att uppföljningen av verkställighet kan utvecklas.
- Åtgärder har i viss utsträckning vidtagits för att nå fastställda mål, främst avseende ekonomi. Avseende verksamhet är det dock svårt att bedöma om information/rapportering skett som föranlett ett behov av aktiva åtgärder från Ks.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att

- tydliggöra vilken återrapportering som sker till nämnden samt utveckla uppföljning av effekter
- utveckla ett riskanalysarbete som grund för den interna kontrollen

Kommunstyrelsens kultur och fritidsutskott

Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för den verksamhet som hanteras inom ramen för kultur- och fritidsutskottet. **Vår sammantagna bedömning är att kommunstyrelsen inte har säkerställt att utskottet bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet med tillräcklig intern kontroll. Innebörden av detta är att kommunstyrelsens styrning och kontroll brister vad gäller det ansvar som delegerats till utskottet:**

- Vår bedömning är att kultur- och fritidsutskottet **inte har en tillräcklig styrning** av sin verksamhet och att den **interna kontrollen inte är tillräcklig**. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen **inte har säkerställt att kultur- och fritidsutskottet vidtar tillräckligt med åtgärder** för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi:

Våra bedömningar baseras bl a på följande iakttagelser:

- Av dokumentanalysen framgår inte att utskottet antagit någon verksamhetsplan eller behandlat den interna budgeten.
- I sammanträdesprotokoll framgår att rapportering kring verksamheten samt ekonomin återkommer sporadiskt under året. Huruvida rapporteringen kan anses heltäckande är svårt att uttala sig om på grund av att protokollen innehåller begränsat med information.
- Vi kan ej se att det sker återrapportering av delegationsbeslut.
- Av dokumentanalysen framgår inte att utskottet antagit någon plan för uppföljning av verksamhet och ekonomi och vi kan inte se att det finns någon dokumenterad riskanalys som grund för den interna kontrollen.
- Mål återfinns i delårsrapporten vilka anses uppföljningsbara. Prognosen (vilken är den information vi haft tillgång till vid tidpunkten för vår granskning) för flertalet mål kan dock ej utvärderas då de mäts per helår. I delårsrapporten uppgår avvikelserna för helårsprognosen till -100 tkr
- Sammanträdesprotokollen innehåller inte information i sådan utsträckning att det går att avgöra huruvida aktiva åtgärder för att uppnå mål bör ha vidtagits vid något tillfälle.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

- Av sammanträdesprotokoll framgår inte att det sker uppföljning av verkställighet vad gäller beslutade åtgärder.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att

- tillse att utskottet utövar sitt ansvar med en tillräcklig styrning och kontroll över verksamhet och ekonomi, och därigenom stärka kommunstyrelsens styrning och interna kontroll av den verksamhet som hanteras inom ramen för utskottet.

Barn- och utbildningsnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden till övervägande del bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet. Vidare att den interna kontrollen till övervägande del är tillräcklig:

- Vår bedömning är att barn- och utbildningsnämnden på en övergripande nivå har en **tillräcklig** styrning av sin verksamhet och att den interna kontrollen **till övervägande del** är tillräcklig. Vidare bedömer vi att barn- och utbildningsnämnden **till övervägande del** har vidtagit åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.
- Noteras ska avseende grundskoleelevernas måluppfyllelse kopplat till de resurser som tilldelats verksamheten, vilket vi granskat i särskild ordning, att barn- och utbildningsnämnden inom detta område **i begränsad utsträckning** säkerställer att de resurser som avsätts till grundskolan används på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi bedömer vidare att den interna kontrollen inom området **i begränsad utsträckning** är tillräcklig.

Våra bedömningar baseras bl a på följande iakttagelser:

- Nämnden har upprättat en verksamhetsplan vilken omfattar samtliga verksamheter. En internbudget för år 2018 har antagits, motsvarande den av fullmäktige tilldelade ramen, vilken omfattar samtliga av nämndens verksamheter. Nämnden har antagna mål vilka i huvudsak anses mätbara/uppföljningsbara.
- Rapportering av verksamhet och ekonomi sker regelbundet och bedöms i huvudsak vara heltäckande även om det i vissa fall kan vara svårt att avgöra beroende på hur tydligt det redovisas i protokoll. Av träffen med nämnden framgår att det utöver muntlig information oftast även lämnas skriftliga bilagor även om det inte alltid noteras i protokollen.
- Beslut som fattats på delegation återrapporteras.
- En internkontrollplan har upprättats för 2018. Denna innehåller dock endast en utvald process inom vilken tre risker valts ut.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

- Vi kan ej se att det beslutats om någon plan eller riktlinjer för vilken rapportering nämnden vill ha och vid vilka tillfällen..
- Måluppfyllelsen för nämndens verksamhetsmål bedöms vara god. Nämnden beräknas göra ett positivt resultat för helåret 2018
- Nämnden specificerar inte alltid vid beslut vem som ska göra något eller sätter någon tidsbegränsning för när uppdraget ska vara genomfört.
- Vi ser ingen tydlig systematik utifrån granskade protokoll gällande verkställighet och återrapportering. Dock sker en del återrapporteringar under året som signalerar att det finns en uppföljning av verkställighet.

Vi rekommenderar barn- och utbildningsnämnden att

- tillse att återrapporteringen till nämnden är alltigenom tydlig, inkl att till protokollet notera vilka bilagor som ingått som underlag.
- utveckla riskanalyserarbetet och internkontrollplanen, inklusive plan/riktlinjer för återrapportering.
- säkerställa systematiserad och tydliggjord uppföljning och kontroll över verkställighet, ex-vis i förhållande till fattade beslut om åtgärder.

Socialnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden till övervägande del bedriver en ändamålsenlig verksamhet, men att den i begränsad utsträckning bedrivs ekonomiskt tillfredsställande. Vidare bedömer vi att den interna kontrollen till övervägande är tillräcklig:

- Vår bedömning är att socialnämnden har en **till övervägande del tillräcklig** styrning av sin verksamhet och att den interna kontrollen **till övervägande del** är tillräcklig. Vidare bedömer vi att socialnämnden **till övervägande del** har vidtagit åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet, men att nämnden **i begränsad utsträckning** vidtagit åtgärder för att nå fastställda mål avseende ekonomin.

Våra bedömningar baseras bl a på följande iakttagelser:

- Såväl en heltäckande verksamhetsplan som en heltäckande internbudget har antagits av nämnden. Nämnden har upprättat uppföljningsbara mål för verksamheten.
- Av protokollen framgår att det sker en regelbunden rapportering avseende ekonomi och verksamhet. Rapporteringen bedöms i huvudsak vara heltäckande, men i vissa fall är informationen i protokoll kortfattad vilket gör det svårt att bedöma.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

- Delårsrapport och verksamhetsberättelse innefattar måluppfyllelse och resultat för ekonomi och verksamhet. Det är dock otydligt vad gäller den löpande rapporteringen under året.
- En internkontrollplan har upprättats vilken baserats på genomförd riskanalys.
- Nämnden får återrapportering av beslut som fattats på delegation.
- Merparten av verksamhetsmålen för nämnden beräknas uppnås år 2018. Helårsprognosen visade på ett underskott om -1,6 mnkr för 2018 vid tidpunkten för delårsrapporten. Vid tidpunkten för träffen med nämnden (december 2018) hade dock prognosen försämrats.
- Avseende ekonomi har prognostiserat underskott rapporterats. Av protokollen framgår inte tydligt att nämnden aktivt tagit ansvar för åtgärder kopplat till underskottet utifrån lämnad rapportering. Nämnas bör att strukturella åtgärder vidtagits vilket ska förbättra förutsättningarna framgent.
- Avseende verksamhet framgår i viss utsträckning att beslut om åtgärder vidtas. Av protokollen är det dock svårt att bedöma om information/rapportering skett som föranlett ett behov av aktiva åtgärder.
- Av dokumentanalysen framgår att nämnden överlag är tydlig i sina uppdrag till förvaltning/verksamhet. I protokoll anges dock inte alltid tidsramen för när något ska vara genomfört.
- Av protokoll framgår det att nämnden i majoriteten av fallen ser till att beslutade åtgärder verkställs och återrapporteras.

Vi rekommenderar socialnämnden att

- tydliggöra återrapporteringen till nämnden
- utveckla återrapporteringen avseende mål, resultat och effekter
- vid behov av åtgärder för att uppnå mål och en ekonomi i balans, tydliggöra sitt aktiva ansvarstagande utifrån lämnad rapportering.

Miljö- och byggnämnden

Vår sammantagna bedömning är att nämnden till övervägande del bedriver en ändamålsenlig och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande verksamhet. Vidare att den interna kontrollen till övervägande del är tillräcklig:

- Vår bedömning är att miljö- och byggnämnden har en **tillräcklig** styrning av sin verksamhet och att den interna kontrollen **till övervägande del** är tillräcklig. Vidare bedömer vi att miljö- och byggnämnden **till övervägande del** har vidtagit åtgärder för att nå fastställda mål avseende verksamhet och ekonomi.

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

Våra bedömningar baseras bl a på följande iakttagelser:

- En heltäckande verksamhetsplan samt internbudget har antagits för nämnden. Nämnden har specificerat mål för verksamheten vilka överlag ses som mätbara/uppfoljningsbara.
- Regelbunden rapportering kring verksamhet och ekonomi sker vid sammanträden. Däremot är informationen stundtals knapphändig för läsaren vilket gör att det är svårt att bedöma huruvida den är heltäckande.
- Måluppfyllelse och resultat tas upp i delårsrapport samt verksamhetsberättelse. Oklart i vilken utsträckning det sker löpande rapportering av måluppfyllelse, resultat och effekter.
- Återrapportering av beslut som fattats på delegation sker vid sammanträdena
- Nämnden har genomfört behovsutredningar där bl.a. risker hos tillsynsobjekten framgår.
- Internkontrollplan innehållandes granskningsområden har upprättats. Denna följs upp enligt protokoll. Det saknas dock en heltäckande riskanalys som grund för den interna kontrollen.
- Av delårsrapporten framgår att 8 av 10 verksamhetsmål är uppnådda alt. att de rör sig mot att uppnås. Enligt prognos ska nämndens verksamhet kunna bedrivas inom budgetramarna.
- Av protokoll framgår i majoriteten av fallen vem som ska göra vad och när genomförandet ska vara klart. I enstaka fall kan förtydligande ske gällande vem som ansvarar för genomförandet och när det ska vara klart.
- Någon tydlig systematik i uppföljningen av huruvida beslutade åtgärder verkställs och återrapporteras framgår inte.

Vi rekommenderar miljö- och byggnämnden/samhällsbyggnadsnämnden att

- tillse att återrapporteringen till nämnden är alltigenom tydlig
- utveckla återrapporteringen avseende mål, resultat och effekter
- utveckla arbetet med riskanalys som grund för intern kontroll och uppföljning/återrapportering till nämnden
- säkerställa systematiserad och tydliggjord uppföljning och kontroll över verkställighet, ex-vis i förhållande till fattade beslut om åtgärder

Tjänsteställe, handläggare

Revisorerna

Avslutning

Inom ramen för vår årliga granskning kommer vi följa styrelsens och nämndernas utvecklingsarbete i bland annat de avseenden som noterats som förbättrings- och utvecklingsområden ovan.

För Övertorneå kommuns revisorer*

Roland Hedlund
Ordförande

Lars-Gösta Larsson
V ordförande

Kent Alanentalo är undantagen för granskning av BUn:s verksamhet och har inte medverkat i granskningen av den nämnden

Bilagor: PM Ansvarsutövande för respektive styrelse/nämnd, PwC, 2018